

Slovenski dom

Stev. 80

V Ljubljani, torek 8. aprila 1941

Leto VI.

Jugoslovanska vojska zasedla Zader, Skader in - ? Reko

Angleško letalstvo je silovito bombardiralo Sofijo in nemška oporišča v Bolgariji

Vesti 8. aprila

London, 8. aprila. o. Reuter. Po uradno nepotrjenih vesteh, ki so prišlele z jugoslovanskih bojišč, je jugoslovanska vojska na nekaterih točkah vdrla na bolgarsko, madžarsko in albansko ozemlje. Posebni dopisniki ameriških agencij pravijo, da so jugoslovanske čete včeraj ob desetih vdrele v glavno mesto severne Albanije Skadar in ga zavzele. Včeraj zjutraj je bila osvobojena tudi edina italijanska postojanka na dalmatinski obali Zadar. Napad so izvedli povečini četniki, ki so zajeli v mestu 6000 italijanskih vojakov. Vojne ladje, ki so stražile to do sedaj italijansko luko, so ob napadu pobegnile. Iz istih virov prihajajo vesti, ki pripovedujejo, da so jugoslovanski oddelki zasedli Reko.

Včeraj je jugoslovanska vojska začela močno topniško ofenzivo ob albanski meji.

Japonska za obnovitev miru

Tokio, 8. aprila. o. Reuter. Japonski ministri predsednik Konoye je v nagovoru na zbrane pokrajinske upravne danes izjavil tole: »Japonska je na tem, da bo okrepila svoje sodelovanje s prijateljskimi silami in da bo skušala v vsem svetu obnoviti mir.« Dodal je, da ni potrebno posebej poudarjati, da se japonska politika naslanja na trojni pakt in da se v tem sklada z Nemčijo in Italijo.

London, 8. aprila. Reuter. Angleški bombniki so včeraj z vso silo napadli Sofijo, v kateri imajo Nemci obširna vojaška skladišča. Letala so razdejala železniška križišča in neko tovarno. Prišlo je do hudih eksplozij in velikih požarov na mnogih mestih. Nekateri zadetki na železniške prevoze so bili tako silni, da so vagoni ponekod kar zleteli v zrak.

Potem napadu so se naša letala nad dolino Strume spustila niže in s strojnimi obdelovala nemške čete.

Vsa letala so se srečno vrnila.

London, 8. aprila. Reuter. Po še nepotrjenih vesteh so jugoslovanska letala napadla celo vrsto letališč v Romuniji in Madžarski, ki so Nemcem služila za bombne napade na Beograd.

Razglas Nj. Vel. kralja Petra II.

Narod srbski, hrvatski in slovenski!

Tebi, ki nisi nikomur napravil zla, niti nisi nameraval, je vsiljena borba za obstanek.

V bojem metemžu, ki je došel do tvojih mej, si se trudil, da ostaneš ob strani, ker nisi ničesar zahteval, razen življenja v miru, svobodi in neodvisnosti. Tudi je kraljevska vlada vse podvzela, da se ta tvoj mir ohrani. Toda neprijatelj ni hotel miru in sodelovanja s teboj, temveč tvojo pokornost in po načinu, kakor je izvršen zahrbtni napad, je jasno, da hoče tvoje uničenje. Prisiljen, da braniš s krvjo svojo svobodo, jo boš branil, kakor si jo vedno branil.

Kraljevska vlada, ki ni opustila nobene mere za obrambo države, bo bdela skupno z narodom, da se povsod z največjim požrtvovanjem napravi vse najboljše, kar se more v tej borbi, ki nam je vsiljena.

Da gledamo mirno v bodočnost z zaupanjem v Boga in njegovo pravičnost, nam jamči sloga, v kateri gredo Srbi, Hrvati in Slovenci v borbo z zavestjo, da gre za njihovo usodo, skupno in nedeljivo.

Sile široke zajednice svobodoljubnih narodov, ki v tem času z nami skupno branijo ogroženo človečanstvo, morajo zmagati.

S to vero naprej do zmage!

Peter II.

Grki povsod odbijajo nemške napade

Hudi letalski boji nad macedonskimi prelazi :: Nov grški pritisk v Albaniji

Atene, 8. aprila. Grško vojno poročilo, ki je izšlo o polnoči, pravi:

Včeraj so se boji na grško-bolgarski meji nadaljevali z vso srditostjo. Nemci so navalili s strahovito silo zlasti na naše utrdbe na Nevrokopu, 20 km od Strume. Nemci so oboroženi z najmodernejšim orožjem, napadajo s tanki, topništvom in močnim številom bombnikov.

Kljub strahotnemu pritisku so grške čete vztrajale na vseh utrdbah razen v dveh, ki sta se morali vdati zaradi ogromne premoči.

Nemcem se je posrečilo vdreti v utrdbo Peretori. Naši pa so jih zdesetkali in ponovno zavzeli utrdbo.

Pred utrdbo Liace (Lisa?) smo uničili celo vrsto nemških tankov.

Severno od Nevrokopa je neki grški častnik pogljal v zrak most, potem ko so se spravili nanj nemški tanki. Vse je zdrvelo v prepad.

Utrdbi Rupel in Usita sta še zmeraj v naših rokah.

Grško vojno poročilo pravi dalje, da so Grki izpraznili Zahodno Tracijo, da bi maloštevilne izpostavljenе ogledniške čete ne bile po nepotrebnem žrtvovane.

Grki v celoti držijo vso fronto v dolini Strume.

Nemci so včeraj na raznih krajih spustili padalce, ki so jih pa Grki takoj okolili. Nemška letala so metala letake zlasti na Solun, v katerih imenujejo Grke tovariše in izjavljajo, da nimajo nobenih sovražnih namenov proti Grkom, temveč da se borijo le proti Angležem. Po Grčiji so ti letaki vzbujali zgražnanje.

V nedeljo je bilo sestreljenih 6 nemških letal nad Grčijo. Posadke smo ujeli.

V Albaniji so naše čete zavzele neke nove postojanke in poleg ogromnega vojnega materiala zajele 500 Italijanov.

Italijanska letala so včeraj napadla neka mesta na zahodnem Peloponezu in napravila nekaj škoda in ubila majhno število civilistov.

V Pireju so bombardirala pristanišče. Bomba

je priletela tudi na ladjo, obloženo s strelivom in prišlo je do eksplozije.

London, 8. apr. o. Reuter: Na grško-bolgarski meji se je 15 naših lovcev spopadlo s 30 nemškimi Messerschmitti. Boj je bil nad prelazom Rupel. Naši so sestrelili 5 nasprotnih letal. Naši lovci so se vsi vrnili.

Prelom vseh zvez z Nemčijo in Italijo

Naše koristi bo v Nemčiji zastopala švica

Bern, 8. apr. op. United Press. Švicarsko zunanje ministrstvo sporoča, da je Švica ugodila prošnji jugoslovanske vlade, da bi prevzela varstvo jugoslovanskih koristi v Nemčiji. Prav tako je švicarska vlada prevzela varstvo nad nemškimi koristmi v Jugoslaviji.

Jugoslovanski poslanik v Berlinu dr. Andrič je včeraj s posebnim vlakom odpotoval iz

Berlina. Osebe jugoslovanskega poslanstva iz Rima bo odpotovalo prihodnje dni, jugoslovanski poslanik pri sv. stolici se bo preselil na vatikansko ozemlje.

Skrb za grške koristi v Nemčiji bo prevzela Argentina, Nemčijo pa bo v Grčiji zastopala Švedska.

Nemčija v boju z armadami Jugoslavije, Grčije in Anglije na Balkanu

Razlage angleških vojaških strokovnjakov o novem razdobju v evropski vojni

London, 8. aprila. General Gough, vojaški poročevalec Reuterja piše: Prihod velike skupine britanskih in imperijskih čet odvarja novo važno razdobje vojne. Nemški namen prodreti na Balkan, je zdaj trebil ob tri armade, ob grško, jugoslovansko

in britansko, ki so vse tri že dokazale svoje vojaške sposobnosti. Tako pridejo novi frontni odseki pod odgovornost nemške armade, ki mora že do sledj straziti velikansko 3000 km dolgo fronto, v se verni in zahodni Evropi. Prometna sredstva do novih nemških front v jugovzhodni Evropi so slabša kakor do drugih front, razen tega pa silno razsežnost Evrope, ki jo mora Hitler z vojaško silo imeti podjarijeno, mora mogočno omejiti jakost sil, ki jih lahko vrže z ene fronte na drugo.

Nova angleška armada na Grškem lahko računa na važno podporo v zraku. Britansko letalstvo na Balkanu se je pomnožilo, ne da bi pri tem kaj trpele obsežne operacije za pomoč grški vojski. Britanski lovci so izvedli v Albaniji patrolne plete v večjih eskadrilah, kakor so jih kdajkoli imeli na razpolago na Francoskem.

Sklep angleške vlade priskočiti Grčiji vojaško na pomoč, je prišel po zrelem premisleku. Načelnik generalnega štaba britanskega imperija, general Dill, general Wavell in Eden so se strinjali zastran potrebe po izkrcanju ekspedicijskega zbora na Grškem. V tej stvari ima vojno ministrstvo za seboj soglasno oporo britanske javnosti, ki želi, da se grška neustrašenost podpre do končne zmage.

Vodja svobodnih Francozov general de Gaulle je ob izbruhu vojne na Balkanu dal izjavo, v kateri pravi, da bo ta vojna lepa prilika tudi za Francoze, da se spoprimejo s svojim praviim sovražnikom. General je dejal, da pojde sam najbrž na balkansko bojišče.

Manjša skupina tujih letal je včeraj bombardirala industrijske predele v severni Irski.

Angleški Rdeči križ je po vsej grško-nemški fronti uredil veliko svojih postaj, najpopolneje oskrbljenih z vsem potrebnim. Del teh postaj je bil v službi že na Finskem in na Norveškem.

Včerajšnje italijansko uradno vojno poročilo tudi priznava, da se je Addis Abeba udala in sicer zato, da bi civilnemu prebivalstvu prihranili vojne grozote.

Navzočnost desetih turških divizij ob bolgarski meji močno ovira sklepe nemškega vrhovnega poveljstva, ki mora te močni vojski posvečati vso pozornost in ne more vreči vseh svojih sil na Grčijo in Jugoslavijo, izjavljajo v turških uradnih krogih.

Zaradi napada na Jugoslavijo in Grčijo so se po angleški sodbi nemške letalske sile morale razcepiti, ker je maršal Goering bil prisiljen, poslati na nova bojišča 2000 letal prve vrste.

Bolgarski vojski in četniki v trumah beže čez mejo in se pridružujejo zaveznikom za boj proti Nemčiji, javljajo nekatere ameriške poročevalske agencije.

Anglija je pretrgala diplomatske zveze z Madžarsko z utemeljitvijo, da je Madžarska postala oporišče za nemško vojskovanje proti angleškim zaveznikom.

Jedro angleške sredozemske mornarice čaka v Jonskem morju in bo takoj vdrl v Jadran, če bi Jugoslaviji grozil napad z morja, poroča agencija Reuter.

Ameriški poslanik v Beogradu, Bliss-Line, je sporočil ameriški vladi, da bo ostal v Beogradu navzile nemškim napadom vse do tedaj, dokler bo tam ostala jugoslovanska vlada.

Ameriški Rdeči križ je že odposlal za milijon dolarjev zdravstvenih potrebščin v Jugoslavijo, poroča Reuter.

Bolgarija in Madžarska ne bosta s svojo vojsko sodelovali pri nemških nastopih, so zadrževala včeraj turška poročila iz Sofije in iz Budimpešte.

Stvar francoske žastj je, da ne ukrenemo ničesar proti Angliji, svojemu bivšemu zavezniku, je govoril včeraj francoski državni glavar maršal Petain.

Izkrcanje angleške in avstralske vojske na Grškem je po porazu Francije največji dogodek v sedanjih vojni, ker bodo Angleži prišli v neposreden stik z Nemci na evropski celinii, Hitler pa bo prisiljen vojskovati se na dveh frontah. Položaj na solunski fronti je to pot dosti ugodnejši, kakor pa leta 1915, saj pomagajo Angležem zmagovite in navdušene grške armade, Vardar pa imajo v rokah Jugoslavlani, dočim so ga leta 1915 imeli Nemci in Avstrijci, sodi diplomatski dopisnik Reuterja.

Ko je jugoslovanska kraljica Marija zvedela za napad na našo državo, je izjavila, da ji je žal, ker ne more biti pri svojem ljudstvu ob hudi preskušnji, da pa trdno veruje v srečen izid odpora, v pogum jugoslovanskega ljudstva in v odločnost svojega sina.

Govor jugoslovanskega poslanika v Atenah

Atene: Atenska agencija. Jugoslovanski poslanik v Atenah je včeraj imel po radiu govor, v katerem je dejal, da je Jugoslavija že v zgodovini večkrat dokazala, kako junaško se zna boriti. Prepričani smemo biti, da si bo tudi v novi vsiljeni vojni znala priboriti nove lovorike. Sovražnik nam je hotel vzeti svobodo in zemljo. Pri tem je rabil vsa sredstva od laskanja, podkupovanja pa do groženj.

Po 18 mirnih nočeh spet nemški napad na London

London, 8. apr. o. Reuter: Zelo močan napad so angleška letala izvedla snoči na pomorska oporišča v severovzhodni Nemčiji. Podrobnosti niso znane.

Po osemnajsti noči so sovražna letala prvič napadla London. Napadi so bili tudi na druga mesta v Angliji in v severni Škotski. Trajali so več ur. Kljub močnim napadom povzročena škoda ni velika, pač pa je bilo več smrtnih žrtev v južnovzhodni Škotski. Pri teh napadih so Angleži sestrelili pet sovražnih letal.

Še vedno posvetovanja v Turčiji

Ankara, 8. aprila. o. Reuter: Grški in jugoslovanski poslanik sta imela včeraj dolge posvete s turškim zunanjim ministrom Saradzoglujem.

Včeraj je imela turška vlada zelo dolgo sejo, na kateri je predsednik dr. Scjdam razložil razvoj balkanskih dogodkov in njih vpliv na Turčijo, zunanji minister bo podal najbrže danes popolno posebno izjavo na tajni seji turške vlade. Vsi turški listi pa označujejo bolgarsko zadržanje kot lažno nevtralnost.

Po padcu Addis Abebe - napad na Massauo

London, 7. aprila. o. Reuter. V bojih pri Debra Markošu, ki je padel v roke abesinskim četam, je izgubilo življenje nad 1000 italijanskih vojakov. Zajeli so mnogo vojnega materiala in uničili v treh dneh 29 italijanskih letal okrog Addis Abebe. Število vojnih ujetnikov v Eritreji pa znaša nad 10.000. Angleške čete prodirajo od Addis Abebe proti vzhodu, severu in jugu. V Eritreji pa se bojujejo že v predmestju Massaua in je pričakovati vsak čas padec mesta. Na libijskem bojišču se angleške čete spretno umikajo vsakemu boju z Italijani in Nemci ter zbirajo svoje čete po vnaprej preračunanem načrtu.

Angleška letala so močno bombardirala garnizijo v Massaui, bombardirala so tudi zbirališča čet in vojaške prevoze v mestu Agheila v Libiji. Druga letala so včeraj močno napadla Dodekanez. Hud napad je bil na Kalato na otoku Rodosu.

Pričakujejo še padec zadnjega italijanskega mesta Massaua ter bo s tem Rdeče morje prosto za plovo ameriških ladij. S tem bo tudi odprta skozi Rdeče morje in Suez varna pot, po kateri bodo dobile vojno pomoč Grčija in Jugoslavija, katerima je Amerika obljubila svoje vojno blago.

Bodi miren in preberi natančno

Praktični migljaji za ravnanje pri letalskih napadih in pri zaščiti pred njimi

Ljubljana, 8. aprila.

Priljubljenost je najboljša sredstvo proti vsem nevarnostim naših časov. Bodi vedno pripravljen na vse take nevarnosti. Bodi pripravljen tehnično in duševno. Čim si vse storil tehnično, da te ne more presenetiti nov letalski alarm nepripravljenega, potem bodi miren v globoki in trdni zavesti, da si storil vse, kar je bilo v tvoji moči. Dokler je pa še v tvoj zavest in občutek, da si nekaj opustil, kar bi moral storiti v svojo občo človeško varnost in sigurnost, je to znamenje nemira ter nesigurnosti! In to je razdiralec duševne uravnovesnosti, katero nujno rabimo v teh dneh alarmov in napadov.

Spominjamo se velikih mest: Berlina, Londona itd. Tudi tam bobni vojna, a vendar teče življenje svojo pot naprej. Kavarne, gledališča, kinematografi ter vse mogoči lokali so vseeno odprti. Ne pa mogoče, da bi svet zroč smrti v obraz hotel hlatasti še zadnje užitke na tem svetu. Kdor tako misli, se moti o miselnosti prebivalcev teh mest. Vsi hočejo in želijo, a oblast sama vodi to okcijo po gestu: vse mora kolikor mogoče tako zgledati kot pred vojno, kot da se ne bi nič zgodilo! Sugerirajo si sebi edino to misel, da se ni nič zgodilo posebnega v življenju. Mogoče bi površno misleč človek mislil, da je v tem nekaj cinizma. Toda ni tako! V tem je več duševnega heroizma kot cinizma!

Nemci so si ustvarili v tem kar celo spretost. Živijo pač že toliko časa v tem, kar mi šele začenjamo spoznavati. Prav je, da spoznamo tudi to taktiko naših napadalcev, jo sami uporabljamo ter prilagodimo našim razmeram ter še celo poglobimo. Naš list bo vsak dan poglobljaj to vojno prakso želeč pri tem svojim prijateljem podati vso sigurnost in varnost v naših razmerah, vse pa temelječ na praktičnih dognanjih v napadenih deželah!

Nauči se dihati globoko in počasi, pa boš miren in preudaren! Hitro dihanje je tudi pomakljivo dihanje. V kri ne pride potem pljuč dovolj kisika, ki je neobhodno potreben našemu organizmu! Posledica takega površnega dihanja je nervoznost in tej sledi potem paničen strah ob morebitnem napadu. Zato skuša srce nadomestiti pomanjkanje kisika s hitrejšimi ter pogostejšimi udarci ali utripi! Odtod tedaj nagel utrip srca ob kakem strahu. Dihaj globoko, počasi! To je geslo v Nemčiji ob napadih. Najbolje je, da sedeš, če pa moreš, pa je še bolje da ležeš v zaklonišču. Če si kadilec in če je to mogoče, v zaklonišču le mirno pokadi cigareto, a le toliko, kolikor tvoj organizem prenese, ker bi prebogost kajenje razburilo živčni stroj, namesto da bi ga pomirilo. Isto je z alkoholno pijačo.

Napake, ki jih je bilo opaziti ob zadnjem letalskem alarmu, gredo bolj na račun organizacije, kot pa ljudstva, zato pa gredo napake ljudstva bolj v podrobnosti. Ne sme se pač zgoditi, da bi sirene javkale že tedaj, ko pokajo obrambni topovi! Vedno javi naj napad, ne pa obratno! Kritika pa izboljšuje sistem! Robniki cestnih hodnikov bi morali biti vsi pobeljeni ali pa še celo kockasto pobarvani. V Reichu so bili hišni posostniki prisiljeni, da barvajo ponovno sami svoje obične robnike, kot morajo pri nas odmetavati sneg pred svojimi hišami.

Čim prepletljaj šipe na oknih, je jasno, da uporabljaj le močnejši papir, nikakor ne svilenege. Izložena okna lepi dovolj na goslo, najbolje 10 cm papirja med 10 cm praznega prostora in to tako, da narediš mrežo. Če so izložena okna izpostavljena deževni moči, je najbolje, da tepiš na notranji strani. Če si že lepil okna z preredito mrežo, jo zgosti: Papir lepi tudi malo na okenski okvir, da pričvrstiš tako tudi šipo na okvir, saj je znano, da šipa kaj rada odleti ravno ob robu!

Čim bežiš v zaklonišče, vzemi s seboj le najpotrebnejše. To ni evakuacija, niti bežanje, temveč le zaščita za kratko dobo. Ob zadnjem napadu je bilo opaziti v ljubljanskih zakloniščih cele grmade kovčkov, perila za najmanj desetkrat preobleči, ni bilo pa niti ene žepne električne svetiljke, še manj Hofmanovih kapljic, gaze itd. S preveliko priljago jemlješ prostora za rešitev življenja številnim drugim ljudem.

Ko napolniš vrečo s peskom ter z njo zadelas odprtine kletnih oken, delaj tako, da križar vreče podolgim in počez, tako kot dela zidar ko zida z opeko zid. Tako vezana skladovnica vreče bo vzdržala še enkrat bolje. Okna ne založi nesmiselno, temveč naredi ob oknu kup vreč s položnim klanecem, da se vreče ne bodo skotale od okna ob zračnem pritisku detonacij. Vreče ne napolni do vrha s peskom, temveč malo manj. Napolnjenjena vreča se lepše vleže na kopicu ter se pesek razlije po vsej vreči ter tako zadelava vse luknje.

Če si avtomobilist, ne vozi po cestah kot da bi bil na dirki, pa magari, da si član civilne zaščite. Vozi hitro, a ne dirkaj! S tem narediš večjo zmedo, ljudje mislijo, čim vidijo avtomobile dirkati, da že dirja sovražnik čez mejo. Hitra vožnja razburja živčevje mirnim ljudem. Zato se ne delaj važnega s hitro dirko, zlasti če niti ni alarma za napad. Nemci tudi tedaj kaznujejo dirkanje po ulicah, čim imajo sanjske obiske, kot to sami nazivajo! Ne hupaj javkajoče, ker je tako hupanje preveč podobno alarmu! Ne startaj stoječega voza preglasno, marsikdo bo mislil, da je to ropot aeroplanov! Stedi živce ljudem! Vsi živci se, tako bolj uničujejo, kot pa bombe morijo ljudi! Ne bodi hujši, kot je sovražnik na meji!

Bodi miren, bodi trezen, bodi preudaren. Misli na soljudi, tudi oni so potrebni miru! Pokori se oblastem ter njih navodilom!

—nik.

Kaj je „potrebno“, kaj „važno“?

Na to vprašanje bi lahko dobili toliko različnih odgovorov, kolikor različnih ljudi je na svetu.

Lahko pa postavimo pravilo, ki bi veljalo za mnjenja vseh ljudi o tem, kaj je potrebno in kaj važno:

Vsak človek misli, da mu je potrebno vse, kar trenutno ima in še nekaj več, česar še nima in za kar se trudi, da bi še dosegel — da bi imel potem vse, kar mu je potrebno...

In tako se trudimo za to, kar nam je potrebno: da bi si mogli vsaj za skromen kruhek sami zaslužiti; potem, da bi si mogli kupiti dostojno obleko; potem, da bi imeli lahko vsaj šive suknjice in vse kar zraven spada; potem nam postane potrebno kolo; potem morda foto-aparat; potem — ali pa že prej — ta in ona knjiga in časopis; potem začutimo potrebo po lastnem pohištvu, po radiu in komur gre vse po sreči, mu kmalu postane potrebna lastna hišica ali celo vlla, in še avto se nam zdi navsezadnje neobhodno potreben, če smo se odvadili hoditi s tramvajem, kolesom ali vlakom v službo in na izlete...

Vse, kar imamo, vse nam je potrebno in le sila nas lahko primora, da se ločimo od česar koli, kar imamo.

Da, samo sila... In če taka sila pride? Če se nam zgodi, kar se je v zadnjih dveh letih primerilo že nešteti milijonom, da je treba zapustiti in se ločiti od vsega, kar imamo ter v naglici vzeti s seboj le najpotrebnejše, — ali smo si že kdaj zastavili vprašanje, kaj bi v takem primeru mi vzeli s seboj, kaj se nam zdi najpotrebnejše!

Gotovo: najraje vse! Toda: hiše ne moreš vzeti s seboj; čeprav si celo življenje žrtvoval za njo — pustiti jo je treba usodi in božjemu var-

Draginjske doklade upokojenim rudarjem in topilničarjem ter nezgodnim rentnikom

Ljubljana, 8. aprila.

Draginja, ki je začela nastopati ob koncu preteklega leta, je povzročila, da je Glavna bratavska skladnica v Ljubljani kot osrednja nosilka rudarskega zavarovanja v Sloveniji pristopila k temu, da zboljša življenjske prilike svojih upokojenčev in nezgodnih rentnikov. V ta namen je določila iz svojih sredstev 1.300.000 Din, poleg tega pa je k izvedbi tega programa velikodušno prispevala banska uprava po posebni odredbi g. bana s podporo 2.000.000 Din. Manjkajočo vsoto 3.600.000 Din za popolno kritje potreb bodo s posebnimi prispevki zbrala rudarska in topilniška podjetja v Sloveniji in zavarovani člani bratavske skladnice.

Pomoč upokojenecem in nezgodnim rentnikom je zamišljena v obliki izrednih doklad, kot je razvidno iz sledečega:

1. 10% splošna doklada k dosedanjim pokojninskim prejemkom.

2. Izredna doklada v izmeri, ki bo zagotovila: a) vsakemu upokojenemu osebno mesečno prejemke v celoti najmanj 300 Din, za njegovo ženo najmanj 150 Din in za vsakega otroka najmanj po 50 Din;

b) vdovam osebno mesečne prejemke v celoti najmanj 200 Din in za vsako enojno siroto najmanj po 50 Din;

c) dvojnimi sirotam mesečne prejemke v celoti najmanj po 50 Din. Če sirote žive ločeno, se skupni znesek, ki odpade na nje, porazdeli na enake dele.

Pri presoji upravičenosti do doklad pod 2, se upošteva dosedanja pokojnina, 10% splošna doklada, dohodek iz posestva, iz lastne obrti, iz redne zaposlitve, preživitev, pokojnina ali renta od drugih socialnih zavodov v državi ali izven nje in drugi dohodki.

Izrednih doklad pod točko 2. bodo deležni od 1. maja 1941 dalje tudi nezgodni rentniki, ki prejemajo 50% ali višjo rento ter vdove in sirote po nezgodnih rentnikih. Za dobo od 1. januarja do 30. aprila 1941 je bila razdeljena med nje podpora v skupnem znesku 100.000 Din.

Zaradi odmere doklad se naj obrnejo upravičenci v področju Glavne bratavske skladnice v Ljubljani na krajevne bratavske skladnice, ki jim izplačujejo njihove redne pokojnine in nezgodne rente.

Ljubljana od včeraj do danes

Ljubljana, 8. aprila.

Pravi in hudi aprilski nalivi so se včeraj vrstili. Posledica je bila naraščanje voda, močno je narasla Ljubljana.

Ljubljana na zunaj mirna

Ljubljana kaže v teh viharjih časih na zunaj dostojanstveno in hladnokrvno lice. Vsi dnevi posli in dela se redno in nemoteno razvijajo. Včeraj je vsakdo lahko že dopoldne opazoval, kako so trgovine hitele izložbeno in druga okna prepleljati s papirnati ožiki in širokimi trakovi na širo in višino. Okna so bila s temi trakovi spremenjena v majhne kvadrate. Drugi so okna prepleljali s širokimi trakovi. Kdor ni vedel za pravi namen tega prekrivanja oken s papirnati trakovi, ta se je čudil in nekdo je v svoji naivnosti celo vzkliknil pred neko trgovino:

»Gospodična, ali norite?«

»Ne, gospod, hvala Bogu, imam še zdrave možgane,« je bil sonorno doneč in vljuden odgovor. In gospodična je gospodu lepo pojasnila praktičen pomen tega papirja. Šipe v primeru, da pada kaka zračna bomba v bližino in nastane močna detonacija, ne razpokajo in papir ima to lastnost, da vzdrži in odvrne najhujši zračni pritisk na šipe.

Splošno je Ljubljana bila od nedeljskega zrač-

nega obiska popolnoma pomirjena. Dnevi in noči potekajo mirno.

Nakup živil za Ljubljano

Mestni prehranjevalni odbor in uprava mestnega preskrbovalnega urada je na zadnji seji sklenila, da mestna občina ljubljanska za prehrano prebivalstva kupi vse žito, moko, fižol, krompir, mast in druga živila, kar je blaga sploh mogoče dobiti. Vsi mlini v Ljubljani in v okolici že meljejo moko za Ljubljance in zato najema mestni preskrbovalni urad mlinarske pomočnike. Prav tako si mestna občina prizadeva svoje občane založiti tudi s kurivom.

Mestna občina posveča najresnejšo skrb za prehrano socialno šibkih slojev.

Nočno službo imajo lekarne: dr. Piccoli, Tyrševa c. 6; mr. Hočevar, Celovška c. 62; mr. Gartner, Moste, Zaloška 47.

In kaj je važno? Vsak misli, da je važno to, kar on misli, kar on hoče, to, s čimer se on peča.

Toda pridejo časi, ko se naši nazori o tem, kaj je važno, do temelja izpremenijo. Ko spoznamo, da je za človeka — za vsakega — zares važno le: ostati živ, biti zdrav, biti sit, biti zavarovan pred mrazom in dežjem in še: odpočiti in naspati se. Vse drugo nam postane nevažno, celo brez smisla. In debata med estetci n. pr. o tem, da-li delajo nove tržnice vtis, kot da so nagnjene nad Ljubljano, se zdi celo smešna vsakemu, ki je moral tudi v kulturnem pogledu korakati nazaj preko vseh dob kulturnega razvoja človeštva.

SELDON TRACE:

KORAKI V NOČI

Roman s slikami

Guidlugh je slisal, kako je Marle vzdihnala in prebledela. Ko so se oči tega človeka srečale z njenimi, so oživele in dobile neki čudni sijaj.

Krik, poln začudenja in nevernosti, je odjeknil po dvorani. Pogled novodošlega se je uprl v človeka, ki je zavpil. Sel je mimo vseh drugih. Ni se zadržal na Dareku Ricardu, ne na g. Daxburyju, niti ne na Guidlughu, ki se je na videz spremenil v kip.

Isti hrpavi krik je ponovno jeknil v neizdržno tišino.

»Cashdon! Odpeljite ga! Odpeljite ga!«

Cim je mladenič slisal te besede, je odločno krenil naprej. Oči so mu namah izubile oni nedoločeni topi izraz in so dobile čudni blesk.

»Odpeljite ga, za božjo voljo!«

Te besede je spremljal žvenket razbita stekla, prav takrat ko se je Cashdon bližal doktorju Jamezu Hadonu. Le-ta je dvignil roke, da bi si zastril obraz in drhtel je po celnem telesu. Ni se mogel obvladati.

XXXI. poglavje.

V majhnem posebnem salonu »Angleška krona« je bil Guidlugh v družbi štirih ljudi.

Prav za prav sta dve bili ob strani pri

minu, je izmikal njunim pogledom. a g. oknu, kot bi se jih ta razgovor ne tikal. Bila sta to Richard Cashdon in Marle Datmar. Darek Ricardo, ki je stal ob g. Daxburyju je sedel v naslanjaču in se neugodno počutil.

Guidlugh je precej močno zaprl vrata, kot bi s tem hotel nase obrniti pozornost.

Moram vam povedati, da bo naš razgovor zelo zaupen.

»Kasneje boste morda morali dajati odgovor oblastem, a sedaj zahtevam vašega sodelovanja. Ali lahko računam na vas, da mi boste napravili uslugo pa naj vas stane kolikor hoče?«

G. Daxbury in Darek Ricardo sta pokimala v znak pristanka. Marle je okrenila glavo proti detektivu, a Richard Cashdon je gledal le njo.

»Predvsem vam moram povedati, da je James Hadon priznal, da je vsega le on kriv.«

Nobenega odgovora ni dobil, le trenutni izraz žalosti je šel preko obraza mlade deklice.

»Ze zdavnaj sem sumil doktorja Hadona, ali nisem dobil nobenega nepobitnega dokaza. Z druge strani so dvomi zadali tudi na druge ljudi. Iskreno vam povem, da so bili poleg njih g. Darek Ri-

cardo, g. Daxbury in pokojni polkovnik Datmar.

Obmolnil je, da je izmenoma pogledal vse svoje poslušalce.

»Najprej vam moram reči, da g. Henrik Ricard ni samo pripravil poti za svoj lastni umor, temveč je posredno odgovoren še za tri druge zločine. To je bil krivičen človek, ki je bogatel na račun svojih bližnjih. Nikdar ne bomo zvedeli za vse njegove žrtve, ali za sedaj nam je dovolj, da so bili polkovnik Datmar, g. Daxbury in doktor James Hadon med njegovimi žrtvami.«

»Hadon!« je presenečeno ponovil g. Daxbury.

Detektiv je s smehom nadaljeval.

»Za Ricarda je bil Hadon idealni plen. Kot vaš, g. Daxbury, je tudi Hadonov terega imajo ljudje zaupanje. Zato se je pokle zahteval dostojnega človeka, v k. g. Ricardo sprizajnil z mladim doktorjem, čim je prišel v to mesto. Gotovo mu je posodil velike vsote denarja, ki ga je rabil za opremo svoje ordinacijske sobe. Kasneje ga je morda nagovoril, da se je zapletel v razne spekulacije, ki so mu dolg še povečale. Skratka, imel je dr. Hadona popolnoma v svoji oblasti, kot polkovnika Datmarja in g. Daxburyja.«

»Kaj je res potrebno, g. inspektor, da vse to razlagate?« je vprašal bančni direktor in se nervozno presedel pa naslanjaču.

»Morda svoje misli postaviti na trdni temelj. To se ne pravi, da mislim tu pripovedati o čem drugem, kar ni v zvezi s Hadonovim zločinom. Priznati morate, g. Daxbury, da ste imeli osebno korist pri Ricardovi smrti? Priznate to?«